

*щодо форс-мажорних обставин
(обставини непереборної сили)*

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, Указом Президента України №64/2022 від 24.02.2022 р., затвердженого Законом України №2102-ІХ від 24.02.2022 р., введено в Україні воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб.

Відповідно до пункту 3 Указу Президента України №64/2022 від 24.02.2022 р. у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України, а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною першою статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

В подальшому строк дії воєнного стану в Україні продовжено:

- з 05 години 30 хвилин 26 березня 2022 року строком на 30 діб згідно з Указом Президента України №133/2022 від 14.03.2022 р.;
- з 05 години 30 хвилин 25 квітня 2022 року строком на 30 діб згідно з Указом Президента України №259/2022 від 18.04.2022 р.;

Загальновідомим є факт, що унаслідок російського військового вторгнення було повністю зупинено з 24 лютого 2022 р судноплавство по річці Дніпро та в Чорному морі, зупинений експорт продукції через блокаду морських та річкових портів, припинена діяльність вантажовідправників, що традиційно використовували логістичні можливості річкової інфраструктури, не здійснюється перевалка, зберігання та обробка вантажів та суден в річкових портах, припинилося видобування річкового піску.

За повідомленням прем'єр-міністра Дениса Шмигала Україна втрачає \$170 млн щодня через блокаду морських портів унаслідок російського військового вторгнення, а експортні можливості нашої країни впали більш ніж на половину.

10 травня 2022 р. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) отприлюднив погіршений оновлений прогноз, згідно якого реальний валовий внутрішній продукт (ВВП) України у 2022 році скоротиться на 30 % через наслідки російської військової агресії. «Війна призвела до різкої зупинки економічного відновлення (3,4 % зростання ВВП у 2021 році) і стала величезним стресом для економіки України через серйозне руйнування інфраструктури та виробничих потужностей. За різними оцінками. Від 30% до 50% підприємств в Україні повністю припинили свою діяльність, внаслідок чого близько половини всіх працівників втратили роботу та дохід. Приблизно 10 % довоєнного населення виїхало з України, а ще 15% перемістилося всередині країни. Все це суттєво послаблює фінанси компаній, піддаючи банківський сектор різкому погіршенню якості активів після скасування мораторію на заміну класифікації кредитних ризиків банків», - зазначається в документі.

Вищенаведені обставини не дають можливості АСК «Укррічфлот» використовувати гідротехнічні споруди, інфраструктуру річкових портів, а також флот, що відносить їх до форс-мажорних обставин (обставини непереборної сили), які об'єктивно унеможливають виконання АСК «Укррічфлот» своїх зобов'язань перед контрагентами, банківськими установами, органами державної влади та місцевого самоврядування, бюджетами всіх рівнів.

Відповідно до частини 2 статті 14-1 Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні» форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної сили) є надзвичайні та невідворотні обставини, що об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань, передбачених умовами договору (контракту, угоди тощо), обов'язків згідно із законодавчими та іншими нормативними актами, а саме: загроза війни, збройний конфлікт або серйозна погроза такого конфлікту, включаючи але не обмежуючись ворожими атаками, блокадами, військовим ембарго, дії іноземного ворога, загальна військова мобілізація, військові дії, оголошена та неоголошена війна, дії

суспільного ворога, збурення, акти тероризму, диверсії, піратства, безлади, вторгнення, блокада, революція, заколот, повстання, масові заворушення, введення комендантської години, експропріація, примусове вилучення, захоплення підприємств, реквізиція, громадська демонстрація, блокада, страйк, аварія, протиправні дії третіх осіб, пожежа, вибух, тривалі перерви в роботі транспорту, регламентовані умовами відповідних рішень та актами державних органів влади, закриття морських проток, ембарго, заборона (обмеження) експорту/імпорту тощо, а також викликані винятковими погодними умовами і стихійним лихом, а саме: епідемія, сильний шторм, циклон, ураган, торнадо, буревій, повінь, нагромадження снігу, ожеледь, град, заморозки, замерзання моря, проток, портів, перевалів, землетрус, блискавка, пожежа, посуха, просідання і зсув ґрунту, інші стихійні лиха тощо.

Згідно абз. 3 ч. 3 статті 14 Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні» Торгово-промислова палата в Україні засвідчує форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили), а також торговельні та портові звичаї, прийняті в Україні, за зверненнями суб'єктів господарської діяльності та фізичних осіб.

Листом Торгово-промислової палати України №2024/02.0-7.1 від 28.02.2022 р. засвідчено форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили), а саме – військова агресія Російської Федерації проти України, що стало підставою введення воєнного стану із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні».

Враховуючи це, **ТПП України підтверджує, що зазначені обставини з 24 лютого 2022 року до їх офіційного закінчення, є надзвичайними, невідворотними та об'єктивними** обставинами для суб'єктів господарської діяльності та/або фізичних осіб по договору, окремим податковим та/чи іншим зобов'язанням/обов'язком, виконання яких/-го настало згідно з умовами договору, контракту, угоди, законодавчих чи інших нормативних актів і виконання відповідно яких/-го стало неможливим у встановлений термін внаслідок настання таких форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили).

Повідомляємо, що після знаття блокади річкових та морських портів, а також відновлення судноплавства по річці Дніпро, АСК «Укррічфлот» виконає усі взяті на себе зобов'язання перед контрагентами, що передбачені умовами укладених договорів, контрактів, угод.